

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **SPR a.s.**, se sídlem Arkalycká 877/1, Praha 4, zast. Mgr. Ing. Jaroslavou Sodomkovou, advokátkou se sídlem Jindřišská 20, Praha 1, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 5, Jihlava, proti rozhodnutí předsedkyně žalovaného ze dne 15. 11. 2011, č. j. 14819-29/2011-ERÚ, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. 3. 2012, č. j. 62 A 4/2012 - 52,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Průběh řízení

[1.] Žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 6. 2011, č. j. 14819-23/2010-ERÚ, sp. zn. ÚP-14819/2010-ERÚ, zamítl návrh žalobkyně, aby Energetický regulační úřad uložil společnosti ČEZ Distribuce, a. s., povinnost vykupovat elektrickou energii vyrobenou ve fotovoltaické elektrárně Dubí za výkupní ceny stanovené zákonem a cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu pro fotovoltaické výrobny s instalovaným výkonem nad 30 kW uvedené do provozu v roce 2010. Předsedkyně

Energetického regulačního úřadu následný rozklad žalobkyně rozhodnutím ze dne 15. 11. 2011, č. j. 14819-29/2011-ERÚ, zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

[2.] Citované rozhodnutí předsedkyně Energetického regulačního úřadu žalobkyně napadla žalobou podanou u Krajského soudu v Brně. Ten ji usnesením ze dne 7. 3. 2012, č. j. 62 A 4/2012 - 52, odmítl podle § 46 odst. 2 ve spojení s § 68 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s."), z důvodu, že se jedná o žalobu, která směřuje proti rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci.

[3.] Proti tomuto rozhodnutí krajského soudu nyní stěžovatelka brojí včasnou kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti

[4.] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka") napadla usnesení krajského soudu včas podanou kasační stížností, neboť nesouhlasí se závěrem krajského soudu o soukromoprávní povaze žalobou napadeného správního rozhodnutí.

[5.] Podle stěžovatelky je napadené usnesení krajského soudu nezákonné, neboť soud se nedostatečně vypořádal s tím, že předmětem rozhodnutí správního orgánu bylo i určení, zda se na výrobu elektřiny ve výrobně stěžovatelky vztahuje podpora podle zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů.

[6.] Základem celé věci je tak podle stěžovatelky spor o výši podpory podle zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, čili spor o výši prostředků částečně hrazených ze státního rozpočtu. Rozhodnutí žalovaného je rozhodnutím ve věci veřejnoprávní a stěžovatelka se domáhá svých veřejných subjektivních práv. Jedná-li se o spor s veřejnoprávním základem, měly by k přezkumu napadeného rozhodnutí být povolány soudy ve správním soudnictví.

[7.] Z těchto důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření ke kasační stížnosti

[8.] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí s odůvodněním, že provozovatel distribuční soustavy nevykonává veřejnou správu na úseku podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, neboť není nadán ve vztahu k výrobcům mocenskými oprávněními.

IV. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[9.] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[10.] Kasační stížnost není důvodná.

[11.] Byť stěžovatelka shledávala důvody kasační stížnosti v § 103 odst. 1 písm. a), b) a e) s. ř. s., z povahy věci však pro ni přichází v úvahu pouze důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. To proto, že důvod podle písm. e) má vůči kasačním důvodům v písm. a) až d) speciální povahu. Spadá pod něj tedy nejen nezákonnost podle písm. a), ale také případy, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, in: č. 625/2005 Sb. NSS).

[12.] Kromě námitek vůči posouzení věci krajským soudem stěžovatelka zpochybnila i správnost právní úvahy žalovaného ve správním řízení popsaném v odstavci [1.]. Nejvyšší správní soud k tomu pouze připomíná, že rozsah přezkumu rozhodnutí soudu je vymezen povahou a obsahem přezkoumávaného rozhodnutí. Jestliže krajský soud žalobu odmítl a věc samu neposuzoval, Nejvyšší správní soud mohl v řízení o kasační stížnosti pouze přezkoumat, zda krajský soud správně posoudil podmínky pro odmítnutí žaloby. Nemohl se tedy zabývat námitkami týkajícími se „merita věci“, tedy toho, zda správní rozhodnutí bylo zákonné či nikoli (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 As 44/2008 - 80).

[13.] Nejvyšší správní soud tedy v řízení o kasační stížnosti stěžovatelky zkoumal, zda napadené správní rozhodnutí je rozhodnutím v soukromoprávní věci [§ 68 písm. b) s. ř. s.] a zda krajský soud správně odmítl podanou žalobu pro nepřípustnost.

[14.] Pravomoc Energetického regulačního úřadu k posouzení sporu mezi stěžovatelkou a společností ČEZ Distribuce, a. s., upravuje zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů. Protože příslušná ustanovení byla v průběhu správního řízení změněna, posoudil Nejvyšší správní soud pravomoc žalovaného podle znění účinného v době zahájení řízení před správním orgánem, tj. znění účinného do 17. 8. 2011 [podle čl. II odst. 7 zákona č. 211/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony].

[15.] Podle § 17 odst. 5 písm. d) energetického zákona rozhoduje Energetický regulační úřad spory o výkupu elektřiny z obnovitelných zdrojů nebo o právu na úhradu zelených bonusů podle zvláštního zákona nebo o úhradu příspěvků k ceně elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla, k ceně elektřiny vyrobené z druhotných energetických zdrojů. Při řešení těchto sporů postupuje Energetický regulační úřad podle právní úpravy sporného řízení obsažené § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění

pozdějších předpisů. Dle prvního odstavce citovaného ustanovení řeší správní orgány ve sporném řízení spory z veřejnoprávních smluv a v případech stanovených zvláštními zákony spory vyplývající z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů. Tímto zvláštním zákonem je právě i energetický zákon.

[16.] Povahou sporů o výkup elektřiny z obnovitelných zdrojů [§ 17 odst. 5 písm. d) energetického zákona] se zabýval zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ve znění pozdějších předpisů, ve svém usnesení ze dne 20. 3. 2012, č. j. Konf 93/2011 - 9; všechna citovaná rozhodnutí zvláštního senátu i Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz. Nejprve odkázal na usnesení zvláštního senátu ze dne 13. 4. 2010, č. j. Konf 108/2009 - 11, v němž dovodil, že pravomoci Energetického regulačního úřadu podle ustanovení § 17 odst. 5 energetického zákona spadají do oblasti rozhodování soukromoprávních sporů.

[17.] Dále zvláštní senát převzal závěry judikatury, ze které plyne, že energetický zákon je dílem právním předpisem práva veřejného a dílem práva soukromého. Proto je třeba se v každém konkrétním případě zabývat povahou posuzovaného právního vztahu či sporu. Rozhodujícím kritériem pro rozlišení, o jaký vztah se jedná, je metoda úpravy – zda jde o úpravu vztahů postavených na rovnosti, tj. o vztahy mezi držiteli licencí a jejich zákazníky, nebo o vztahy ryze vrchnostenského charakteru.

[18.] Na základě výše uvedeného zvláštní senát v usnesení č. j. Konf 93/2011 - 9 uzavřel, že rozhodnutí Energetického regulačního úřadu spočívalo v řešení smluvních otázek ve vztazích založených na rovnosti mezi dvěma subjekty při dodávkách elektřiny. To přes tu skutečnost, že v hodnocení věci se projevilo posouzení podmínek pro zvýhodněnou výkupní cenu, která je výsledkem státního zásahu subvenční povahy. Energetický regulační úřad tedy rozhodoval podle § 141 správního řádu o sporu soukromoprávního charakteru, konkrétně o sporu z obchodního vztahu.

[19.] Závěry vyslovené v citovaném usnesení zvláštního senátu následně převzala i judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 21. 6. 2012, č. j. 9 As 32/2012 - 44, nebo rozsudek ze dne 15. 8. 2012, č. j. 1 As 28/2012 - 40).

[20.] S citovanou judikaturou se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a setrvává na názoru, že Energetický regulační úřad v napadeném rozhodnutí rozhodoval o sporu mezi stěžovatelkou a společností ČEZ Distribuce, a. s., který je svou povahou soukromoprávní, neboť se jedná o spor spočívající v řešení otázek ve vztazích založených na rovnosti. Provozovatel distribuční soustavy vůči stěžovatelce nevystupuje vrchnostensky ani v žádném případě nerozhoduje o jejích právech a povinnostech. Právní vztah mezi stěžovatelkou a společností ČEZ Distribuce, a. s., je založen dvoustrannou dohodou o výkupu elektřiny. Smluvní vztah vzniká z podnětu výrobce elektřiny a na základě svobodné vůle sobě rovných subjektů.

[21.] Na tom nic nemění ani skutečnost, že zákonodárce vyjádřil podporu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie v § 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů a stanovil způsob určení ceny za elektřinu z obnovitelných zdrojů (§ 6 téhož zákona). Tím zdůraznil skutečnost, že přenos a distribuce elektřiny se uskutečňují ve

veřejném zájmu (§ 3 odst. 2 energetického zákona). Z toho důvodu zákon zužuje smluvní volnost provozovatelů distribučních soustav a ukládá jim některé povinnosti, např. povinnost připojovací (§ 4 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů) či povinnost výkupu elektřiny (§ 4 odst. 4 zákona). Není ovšem možné dovodit, že veřejný zájem na přenosu elektřiny a způsob tvorby její ceny modifikuje bez dalšího charakter právního vztahu mezi výrobcem elektřiny a provozovatelem distribuční soustavy na vztah veřejnoprávní, odpovídají-li jeho charakteristiky právnímu vztahu obchodního práva.

[22.] Jinak řečeno, soukromoprávní charakter rozhodnutí žalovaného vyplývá především ze skutečnosti, že předmětem sporného řízení řešeného žalovaným byl spor ohledně určení výše vykupované ceny elektřiny vyplývající ze smluvního vztahu mezi provozovatelem distribuční soustavy a výrobcem elektrické energie. Právní vztah mezi těmito subjekty je vztahem spadajícím do oblasti soukromého práva, neboť mezi nimi nelze shledat vztah podřízenosti a nadřazenosti, který je typický pro vztah veřejnoprávní. Ani skutečnost, že část výkupní ceny je kompenzována z veřejných prostředků, nemůže na podstatě tohoto vztahu nic změnit.

[23.] Lze tak uzavřít, že krajský soud posoudil věc správně. Žalobou napadené rozhodnutí je rozhodnutím v soukromoprávní věci [§ 68 písm. b) s. ř. s.], které je z přezkumu v řízení před správními soudy vyloučeno.

V. Závěr

[24.] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1, poslední věty, s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

[25.] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2012

JUDr. Radan Malík
předseda senátu